

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izkaša vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četiri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kata“ „Slovenskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Ekokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne politvrste na enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Državni zbor.

Dunaj, 11. oktobra 1911.

Zadnji četrtak, dne 5. oktobra, se je zopet sesel državni zbor. Naval občinstva na galerije, s katerih se opazuje zbornica, je bil nenavadno velik. Posebno se je opazalo, da je mnogo dunajskih socialnih demokratov zahtevalo vstopnice za galerijo.

Ze predno se je začela seja, so se dogodili v stebrišču državnega zbora hrupni nemiri in dejanski spopadi med češkimi in nemškimi poslanci. Kakor znano, je zaprl dunajski magistrat Cehom par ljudskih šol, in veliko čeških otrok je ostalo na ta način brez šole. Te otroke so prignali njih stariši v državni zbor, da bi se z njimi pritožili pri ministrskem predsedniku proti nezaslišanemu ravnanju dunajskega magistrata. Ko so zagledali nemški poslanci češke otroke v stebrišču, so začeli divjati in besneti. Hoteli so jih izgnati iz poslopja ven na ulico. Češki poslanci pa so se jim postavili v bran, in tako je prišlo do krikanja, vriščanja, suvanja in rujanja. Otroci so jokali, ko so videli nemško surovost. Se-le, ko je prihitel posredovati zbornični predsednik dr. Sylvester, sta se ločila sovražna tabora, hrup in trušč se je polegel. Ministrski predsednik je sprejel odposlanec čeških starišev, a jih tolažil le s praznimi besedami.

Streli v zbornici.

Ob 11. uri se je otvorila seja. Galerije so bile natlačene polne. Poslanci skoro polnoštevilno zbrani v zbornici. Prečitali so se mnogoštevilni predlogi radi draginje. Tudi slovenski poslanci so vložili draginjski predlog, v katerem se zagovarja kmečki stan pred neopravičenimi napadi in kaže na draginjo, ki zadeva tudi kmečki stan. Predlog bo utemeljeval znani strokovnjak v kmečkih zadevah, poslanec Povše.

Začela se je razprava o draginji in prvi je dobil besedo voditelj avstrijske socialne demokracije, jud dr. Adler.

S svojim velikim govorniškim darom je že skozi dve in pol uri hujskal proti kmetom, vojaštvu, vladi in vsemu ređu v človeški družbi. Seveda ne na okoren način, ampak prikrito, v lepi obliki, skratka, hujskal je mojstersko. Njegove besede so podžigale socialno-demokratske poslance v zbornici in njih pristase na galeriji.

Ravno je izustil besede: Jaz se čudim, da ljudstvo mirno prenaša svojo bedo in se še ni vzdignilo.

V tem trenutku ustrelil mlad človek z galerije proti ministrski klopi. V dvorani je nastalo razburjenje. Seja se je takoj prekinila. Predsednik je z električnim zvoncem dal vsem vratarjem znamenje, naj takoj zapro vrata. Napadalca so prijeli. K sreči ni

PODLISTEK.

Čudno naključje.

Iz življenja slovenskih izseljencev. Zapisal slovenski dunovnik v Ameriki.

Neke sobote zvečer je zapel telefon v moji pisarni, ki je bila poleg moje spalnice. Ravno sem zaspal utrujen po dolgem spovedovanju celo popoldne in celi večer.

Rrrrrrring! Rrrrrrring! oglasi se zopet. Brzo vstanem in hitim v pisarno.

„Halo.“

„Halo! Father I?“

„Jes! Kdo je to?“

„Tu je mestna bolnišnica. Jaz sem zdravnik I. I. Tu imamo na smrt bolnega mladega človeka, ki ne bo jutrajšnjega dneva čakal. Prosim, pridite takoj s sv. zakramenti?“

„Katere narodnosti je?“

„Oče, tega Vam pa res ne vem povedati. Nihče ga ne razume. Toliko smo dobili iz njega, da je Avstrijec.“

„Takoj grem na pot!“

„Hvala! Z Bogom!“

„Z Bogom!“

Sedaj v bolnišnico? Neka razburjenost se me je polastila, ko sem se hitel oblačiti. Kdo bi bil to? Pa da ravno mene hočejo tja? Saj je v mestu še veliko drugih gospodov, ki so tudi Avstrijci. Morda je to zo-

pet kak klic milosti božje, ki hoče dati v zadnjem trenutku izgubljeni ovc roko usmiljenja. V cerkvi vzamem seboj iz tabernaklja nebeskega Pastirja in sveto olje ter sva odhitela na pot. Bolnišnica je bila čisto v drugem delu mesta. Železnica tudi ni več tako pogosto vozila, kakor po dnevi. Tako je bilo ravno pol ene, ko sem pozvonil v bolnišnici. Zdravnik mi je odprl.

„Ste me Vi klicali?“

„Da, oče, jako mi je žal, pa, nekdo potrebuje urno Vaše pomoči.“

Peljal me je v drugo nadstropje v moški oddelku. Bolniki so že spali, kolikor jim je bilo to pač mogoče. Drugi so se premetavali po postelji od bolečin in si zastoj želeli blagodejnega spanca, da jim vsaj za nekaj ur zatise trdne oči in olajša bolečine. Ena teh postelj je bila zagrnjena. K tej me pelje zdravnik. Zdravnik je bil eden izmed onih prikazni, katere tako pogosto srečujemo v Ameriki po bolnišnicah. Izvrsten zdravnik, vendar strogo veren katolik, ki poleg svojega zdravniškega poklica ne pozabi tudi na poklic katolika — duševnega dela usmiljenja. Zdravnik odgrne zaveso in me pusti samega pri bolniku. Mlad človek je bil to, morda komaj 20 let star. Težko sope nje in mrtvaški pot na čelu sta pričala, da siromak veliko trpi. Ko stopim k njemu in ga primem za roko, pogleda me s svojimi svetlimi očmi, pa se takoj obrne proč.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ nagovorim ga slovensko. Nobenega odgovora! „Ali zelo trpite?“ vprašam drugič.

Slovenski poslanci.

Poslanec dr. Benkovič je stavil radi suše in drugih uim v Posavju nujni predlog za podporo in ga utemeljil z občirnimi podatki v seji državnega zbora dne 10. t. m.

Poslanec dr. Jankovič je vložil dne 5. oktobra 1911 nujni predlog za podporo vsled suše oškodovanih posestnikov in najemnikov v okraju Kozje, Šmarje in Rogatec. Zahteval je pomoč v živilih, semena za spomladansko setev, odpis davka in denarno podporo.

Poslanec dr. Korošec je stavil nujni predlog radi škode po suši in podpore v sodnih okrajih Celje-Vransko. — Stavil je tudi interpelacijo zaradi konfiskacije članka „Palica“ v „Gospodarskih Novicah“.

Poslanec Roškari je stavil dne 5. oktobra t. l. utemeljen predlog za izdatno državno podporo vsem v mariborskem in ljutomerskem političnem okraju po raznih uimah, suši, toči, ognju, povodnji in drugih škodljivih hudu poškodovanim. Zahteval je hitre in zadostne pomoči, ker je beda vsled zadnjih štirih zaporednih slabih let v mnogih krajih že neznosna in je pomoč nujno potrebna, da se zabrani obubožanje prebivalstva in temu naravno sledeča izselitev ljudstva.

Dne 5. oktobra je stavil poslanec dr. Verstovšek nujni predlog za po suši oškodovane posestnike v okrajih Gornji Grad, Šoštanj, Slovenji Gradec, Marenberg. Predlog zahteva državne pomoči v primerni obliki, na primer v nakupu živeža za svinjerejo in živil za trpeče ljudstvo, ki trpi že sedaj pomanjkanje. Istega dne je stavil poslanec dr. Verstovšek predlog za podporo po toči oškodovanim posestnikom v občinah Št. Ilj in Mislinje v slovenje-graškem okraju.

V seji dne 10. oktobra se je nadaljevala takozvana draginjska debata. Govorili so: ministrski predsednik Gauč, pravosodni minister Hohenburger, poljedelski minister Widmann, vodja trgovinskega ministrstva, Mataja, in nekaj poslancev.

Novi davki.

V petek, dne 6. oktobra, je predložil finančni minister dr. Meyer novi predlog za nove davke.

Ker je z rednimi dohodki nemogoče pokriti višje izdatke, predlaga vlada, naj se nekateri davki zvišajo, drugi na novo uvedejo. Tako naj bi se zvišale železniške prevozne cene za 10% milijonov; za 22% milijonov naj bi se pa uvedlo novih davkov. V prvi vrsti naj bi se zvišala osebna dohodnina od dohodkov nad 10.000 K za okroglih 15 milijonov; nov davek od zavarovalnin bi znašal nad 3 milijone, pristojbine od stav pri dirkah okroglo 4 milijone. Upejlati se nameravajo tudi davki na samodreče (avtomobile), na peneča vina (šampanjec itd.), davek na samce, višji davek na pivo in žganje in davek na vžigalice (monopol). O teh novih in višjih davkih bomo še pisali.

Italijansko—turška vojska.

Posebno izvanrednih novic ni. Po zavzetju mesta Tripolis in boja pri Prevezi se ni vršil noben prav resen spopad med Lahi in Turki. Listi vedo sicer poročati o raznih „bojih“ na morju in suhem, a te vesti so navadno vselej prezgodnje. Ker Italijani še vedno silijo v Albanijo in se nočejo zadovoljiti samo s Tripolisom, se je vseeno bati resnih dni, če se ne bo dosegel mir med Turki in Lahom. Avstrija seveda tudi ne more mirno gledati, kako preži Lah na Albanijo, da bi s tem zaprl Avstriji izhod iz Jadranskega morja.

Italijani so zasedli Tripolis.

Italijani so dolgo časa brez potrebe obstreljevali mesto Tripolis, slednjič so zasedli mesto brez upora. Vendar pa obstreljevanje ni napravilo veliko ško-

Zopet nobenega odgovora. Le hitreje sope nje je pričalo, da je bolnik razburjen.

„Ali ste Slovenec?“ vprašam še enkrat in mu obrišem pot s čela.

„Maglar!“ odgovori mi kratko ter se obrne zopet v stran.

„Razumite slovenski?“ vprašam ga po slovaško. — Razburjenje mu je vzelo vso sapo. Jezno se obrne proti meni in hoče nekaj povedati, pa bilo je bolj hropenje v grlu, kakor pa govorjenje. Spoznal sem takoj ves položaj. Pred seboj imam Ogra, zašlo ovčico, ki noče ničesar vedeti o duhovniku, ali pa vsaj o slovenskem ničesar. Hitro se obrnem k zdravniku, ki je stal ne daleč proč in čakal izida. Povem mu ves položaj in ga prosim, naj nemudoma telefonuje ogrskemu duhovniku, ki ni bil daleč, ter ga prosi, da takoj pride.

„Sicer je pa najboljša, če mi dovolite, da ga jaz pokličem.“

Odhitela sva v pisarno. Vsak trenutek je bil dragocen. mladeniču se je videlo, da so mu ne ure, ampak že minute štete. Tu se gre za rešitev, in sicer večno rešitev izgubljene ovčice. Precej časa je bilo treba zvoniti, da sva dobila na telefon Ogra. Takoj je tudi on vstal in hitel v bolnišnico. Ze sem hotel takoj iz pisarne oditi domov, ko me je nekaj gnalo, da bi ga šel še enkrat pogledat. Pritisnil sem z rokami posodo s presv. Rešnjim Telesom, katero sem imel v žepu, na srce, in goreče vzdihnil k temu Usmiljenemu Samaritanu ter ga prosil, naj se usmili tega ubogega siromaka in naj ga v zadnjih trenutkih ne zavrže! (Dalje prih.)

do na poslopih. Ubitih pa je bilo 6 vojakov in 6 židov; 6 je težko ranjenih.

V sredo, dne 4. oktobra ob 3. uri popoldne so razvili Italijani na trdnjavi „Sultanie“ italijansko zastavo, ki jo je pozdravilo brodogojstvo s strelji. Trdnjavo so zasedle stotnije, ki ostanejo pod varstvom ladij, ki so zasidrane deloma v pristanišču, deloma malo oddaljene od razdejanih utrd.

Ko so zasedli italijanski mornarji trdnjavo Sultanie, so šli arabski domačini, ki pripadajo rodovom tripoliške okolice, na italijansko admiralsko ladjo in so izjavili, da se udajo. obenem so prosili, naj prenela obstreljevanje.

Izkrcali so se nadalje stotnije pomorščakov s topovi in strojnimi puškami, ki so zasedli mesto Tripolis, v trdnjavi Sultanie so pa pustili oddelek vojakov. Zasedanje se je izvršilo mirno, ne da bi bilo prišlo do kakega novega boja. Čete, ki so se izkrcale, so pod poveljstvom ladijskega kapitana Kagni. Admiral Borea D' Olmo je imenovan za oblastnika v Tripolisu.

Nemški konzul je sporočil italijanskemu admiralu, da niso bila vsled obstreljevanja poškodovana niti stanovanja Evropejcev niti se jim ni napravila kaka druga škoda.

Italijani zapuščajo Turčijo.

Turčija je poslala vsem zastopnikom evropskih velevladi naznanilo, v katerem izjavlja, da bo zaplenjeno vse italijansko blago. Na carinskih uradih so že začeli izvrševati ta ukaz.

Turški ministrski svet se je bavil tudi z vprašanjem, kakšno stališče naj se zavzame napram Italijanom, ki bivajo v Turčiji. Mladoturški odbor zahteva, naj se postopa z vso odločnostjo in naj se izžene Italijane iz Turčije. Vlada se še ni popolnoma odločila.

Mnogo nevarnejše je gibanje, ki se je pojavilo v vseh večjih turških mestih proti inozemcem. Središče tega gibanja je Solun, kjer Mladoturki neprenehoma hujskajo. S tem hočejo izzvati Mladoturki po boje tujcev, posebno Italijanov in kristjanov.

Turška vlada je 150 laškimi ribičem zaplenila ladje in raztrgala zastave, tako, da so se morali vrniti ribiči v Italijo. — Turški ministrski svet je dne 8. t. m. ponoči sklenil, da morajo vsi Italijani turško cesarstvo zapustiti v treh dneh. Vrh tega je sklenil ministrski svet, začeti zoper laško blago carinsko vojsko s carino sto od sto.

Vojne priprave Turčije.

Na Turškem delajo neprenehoma priprave za varstvo obrežja. Svetilniki ob morju so ugašeni. V pristanišče Karburni je odposlano težko topništvo in vhod je ponoči zaprt za vse tuje ladje. Vojni minister je naročil vojnim zapovednikom v Solunu, Skoplju in Kosani, naj takoj odrede potrebno in storijo predloge za oskrbo živeža za 30.000 mož v Kosani, 50.000 mož v Skoplju in 100.000 mož v Solunu.

Boji med turškimi in italijanskimi vojnimi ladjami v Rdečem morju.

Dne 2. t. m. sta dve italijanski vojni ladji izstrelili v mesto Hoheide 21 granat. Ena teh granat je zadela in pogreznila čoln angleškega križarja „Guidhali“, ki je usidran v pristanišču.

Trdnjava v Hodeidi in turška topničarka so dne 5. oktobra večkrat ustrelili na italijansko torpedovko „Aredusa“, ki opravlja v Rdečem morju stražo v varstvo italijanskih trgovinskih ladij. Kroglice niso zadale. „Aredusa“ je odvrnila ogenj in je turško topničarke pogreznila v morje.

Turki proti Lahom.

Turki so se umaknili iz Tripolisa brez boja ter čakajo Lahe 80 km za mestom. Novejša poročila trde, da jim hiti na pomoč 80.000 Arabcev, ki pridejo pomagati tudi iz francoskega Tunisa. Prednje čete arabske vojske štejejo 12.000 mož in stoje le 30 km za Tripolisom. Vsi so izborni oboroženi. Ko se Turki v Tripolisu pripravljajo za boj z orožjem, so pa doma v Evropi in Aziji začeli proti Lahom gospodarski boj. Povsod bojkotirajo laško blago, laške delavce odpuščajo, laške šole zapirajo, laške trgovske ladje zaplenjajo. Gospodarski boj bo za Lahe še hujski kot boj z orožjem.

Italijansko brodogojstvo v Jadranskem morju.

Dve italijanski torpedovki sta dne 8. oktobra pred pristaniščem San Giovanni de Medua ob albanski obali napadli turško jadrnico, ki je vozila koruzo v Preveze. Turška baterija je streljala na torpedovki, in te sta odgovorjali s strelji, vendar pa torpedovki nista napravili nobene škode. Zunaj na odprtem morju pri Santi Mauri križarijo italijanske vojne ladje in nadzirajo vse trgovske ladje.

Nova bitka.

O bitki, ki se je vršila med laškimi torpedovcem „Artigliere“ in turškimi trdnjavami pri Sv. Ivanu di Medua, se poročajo sledeče podrobnosti: Boj je trajal 40 minut. Lahi pravijo, da so prizadeli Turkom velikanske izgube, števila mrtvih pa ne vedo. Poveljnik ladje „Biscaretti“ je bil od drobea granate ranjen na desni nogi, a ne nevarno. „Artigliere“ je poškodovan samo na dimnikih.

Boji v Tripolisu.

Iz Tripolisa poročajo, da se izkrcava italijansko vojaštvo ob tripolitanski obali le z velikimi težavami.

Med Italijani je vladala tolika zmedenost, da so streljale italijanske čete druga na drugo. Ponoči napadajo Italijane turški jezdeci, katerim so se pridružili tudi Arabci. V petek je prišlo baje ob 10. ponoči v Tripolitani do velike bitke. — Poroča se, da je italijansko brodogojstvo potopilo dve turški torpedovki.

Politični ogled.

Dne 5. oktobra: Danes se je odprlo zasedanje državnega zbora. — Nižjeavstrijski deželni odbornik in bivši državnozborni poslanec dr. Gessmann je odložil svoje deželnoobdorniško mesto. — Na Portugalskem so se pojavile močne čete, ki hočejo zopet proglašiti kraljestvo. Poveljnik Conceiro se bori s 30.000 možmi pogumno proti republikanski armadi.

Dne 6. oktobra: Socialni demokrat Njeguš je med govorom žida Adlerja ustrelil petkrat z revolverjem v državnem zboru na pravosodnega ministra, ne da bi ga zadal. — Ministra dr. Hochburgerja hočejo kandidirati za državnega poslanca v Gradcu, za mandat, ki ga je odložil Wastian. — V bosanskem saboru je prišlo do spora med posameznimi strankami radi sestave deželnega odbora. Srbi hočejo uganjati nekako obstrukcijo. — Francosko-nemški spor radi Maroka še vedno ni popolnoma poravnani.

Dne 7. oktobra: Cesar je sprejel v avdienci ministrskega predsednika Gauča, vojnega ministra Aufferberga in skupnega finančnega ministra barona Buriana. — Hrvatska stranka prava, ki je po svojem programu izmed vseh hrvaških strank naša Slovenski Ljudski Stranki najbližja, je zborovala od 4. do 7. oktobra v Zagrebu. Sklepalo se je o skupnem nastopanju in enotnem programu stranke prava. Udeležili so se zborovanja najodličnejši hrvaški politiki. — Vodja upornih čet, Conceiro, na Portugalskem, ki hočejo zopet proglašiti kraljevino, koraka zmaganosno proti mestu Oporto. Pri teh četah sta navzoča tudi princa Franc Jožef in Miguel Parma. — Za ruskega notranjega ministra je imenovan državni tajnik Makarow.

Dne 8. oktobra: Državnozborni klub nemških krščanskih poslancev je odklonil vstop štajerskega državnozbornskega poslanca Neunteufelna, ker isti noče opustiti svojega nastopa proti vodstvu stranke na Štajerskem. — Radi zaprtja čeških šol na Dunaju pretijo češki narodni socialci z obstrukcijo v državnem zboru. — V Petrogradu na Ruskem je bilo danes devet anarhistov obsojenih na smrt, 32 pa v prisilne delavnice. — Boji med republikanci in kraljevimi četami na Portugalskem trajajo dalje.

Dne 9. oktobra: Cesar je sprejel ministra Stürgkha in dr. Hochburgerja, kateremu je čestital, da ga krogla socialnega demokrata Njeguša ni zadela. — Spravna pogajanja med Čehi in Nemci se bodo zopet nadaljevala. — Ogrski državni zbor bo razpuščen, ker manjšina uganja obstrukcijo. — Predsedstvo bosanskega sabora je bilo danes sprejeto od cesarja.

Dne 10. oktobra: V današnji seji državnega zbora je ministrski predsednik Gauč odgovarjal na interpelacijo čeških poslancev radi zaprtja čeških šol na Dunaju. Rekel je, da se mora čuvati nemški značaj Dunaja, da pa bode skrbel, da dobijo češki otroci na Dunaju pouk v materinščini. — V narodno-gospodarskem odseku državnega zbora je bil v razpravi predlog dr. Kreka radi kartelov; bil je sprejet. — Manjšina v ogrskem državnem zboru obstruira dalje. — Kraljevske čete na Portugalskem so bile baje potisnjene nazaj.

Razne novice.

Iz srednješolske službe. Ravnatelj mariborske gimnazije profesor Glowacki je dobil daljši dopust. Nadomestuje ga profesor dr. Sorn. Kakor se sliši, se profesor Glowacki ne povrne več na svoje dosedanje mesto.

C. kr. državna obrtna šola v Ljubljani. Kakor se nam poroča od poučene strani, se nova državna obrtna šola v Ljubljani odprla dne 6. novembra. Ravnateljstvo bode v kratkem objavilo vse potrebne podatke o organizaciji zavoda, o sprejemnih pogojih in o pričetku vpisovanja.

Kmetom, ki so naročili živino iz Češkega, se naznanja, da povzročajo priprave toliko dela, da se je cela zadeva zaradi tega precej zavlekla. Naročili so kmetje iz celega Štajerskega okrog 4000 glav živine. Ker bo treba za nakup te živine zelo mnogo denarja, glede dobave katerega se še vrše pogajanja, se je ceia zadeva zakasnila. Opozarjamo vse kmete, ki so naročili živino, da se bo oziralo le na one, ki so podpisali rezervo in naznanili poroke. Vse drugo se bo pismeno javilo.

Kam vodi socialna demokracija? To nam najbolj jasno spričuje dogodek dne 5. t. m. v dunajski državni zbornici. Mlad socialni demokrat Njeguš je v svoji slepi socialno-demokratski strasti streljal na ministre in poslance. Če pomislimo, koliko in koliko mladih ljudi se v svoji zaslepljenosti drži socialne demokracije, ki so potem slepe udani hujskarijam rdečih voditeljev, se nam mora smiliti ta zapeljana mladina. Naša organizacija ne vzgojuje Njegušev, mi ne hujskamo naše mladine, naših pristašev, ampak v naših vrstah se dela za pošteno organizacijo. Naša mladinska organizacija ima vedno pred seboj cilj: Vo-

dimo mladino po potu poštenosti, s tem osrečimo njo in narod. Ravno pri socialni demokraciji se vidi, kam pripelje protikrščanski, brezverski duh. Stroukarske divje strasti izbruhnejo vsled hujskanja, in ker je zamorjen vsak čut vere, z vso silo na dan, zatorej je prišlo do pouličnih pobojev na Dunaju, zato je streljal Njeguš na ministre in poslance.

Hujskanje socialnih demokratov rodi sadove. Socialno-demokratska stranka je poleg liberalcev najhujsša nasprotnica kmečkega stanu, to je pokazala posebno letos v takozvani „druginjski“ hujskariji. Na shodih socialne demokracije in pri pouličnih nemirih so se slišali letos šestokrat klici: „Doli s kmečkimi oderuhi!“, „Postreljati je treba te, ki nam delajo druginjo!“, „Živjo prekucija!“ itd. In to hujskanje že rodi sadove. Kakor poročamo na uvodnem mestu, je socialni demokrat Njeguš, ki je bil gotovo nahujskan, ustrelil dne 5. oktobra v državnem zboru z revolverjem petkrat na ministre, a k sreči ni nobenega zadal. Takih sredstev se poslužujejo stranke, ki bi rade uničile kmeta! Slovensko kmečko in delavsko ljudstvo zapomni si posebno ob volitvah te „rdeče prijatelj!“

Rdeči delavski prijatelji! Dne 5. septembra so pripeljali na dunajsko policijo vso onemoglo kočijaževno ženo Ano Muntuh, ki se je že štiri dni potikala po mestu in iskala stanovanja za svojo družino; a ni ga mogla dobiti, čeravno zasluži mož 30 K na teden. Nač nesrečo te družine so se zgražali vsi, najbolj pa socialisti, ki so vpili, da so seveda trosredni klerikalci krivi te bede. A kmalu so jo dobili po rdečem kljunu! Mož zgoraj omenjene žene je bil kočijaž v neki tovarni, kjer delajo sami socialistični mizarji. Ker ni bilo mogoče dobiti stanovanja, je prošil ravnatelja tovarne, naj mu dovoli hišno opravilo spraviti začasno v prazno skladišče, kar je vodja dovolil. Takoj je bil pokoncu socialistični vodja Al. Dobek, ki je zahteval, da naj se spravi opravila iz tovarne. Ravnateljstvo se je udalo, in nesrečni družini so zmetali vso upravo na voz in jo odpeljali proč. Pri tem se je mnogo pohištva pokvarilo. Ko je žena to videla, je povedala rdečemu vodji par resnic v obraz. Radi tega je bil mož že drugo jutro odpuščen. Sedaj pa noben rdeči list ni zinil besedice. Taka je rdeča ljubezen do uboge delaveca!

Tudi v Ameriki je meso drago. Naši avstrijski socialni demokratje vpijejo venomer po tujem, posebno po ameriškem mesu. Od naše vlade zahtevajo z vso silo, naj dovoli uvažanje večje množine argentinskega mesa. Ti socialno-demokratski kričači pa niti ne pomislijo, da je ameriškino meso le samo za nekaj vinarjev ceneje kot naše domače. V Ameriki je trgovina živine in mesa popolnoma v rokah petero velikih mesnih kartelov (združenih judovskih trgovcev). Ti karteli delujejo z velikanskim dobičkom: Kartel „Armour“ proda na leto za 1 milijardo 400 milijonov kron mesa, pri tej kupčiji ima čistega dobička 64.500.000 K; „Svist“ proda za 1 milijardo 307.000 milijonov kron in ima dobička 40 milijonov kron; „Morris“ proda za 625 milijonov kron, dobiček znaša 10 milijonov K; „Sulzberger“ proda za 500 milijonov K, dobiček 8 milijonov K; „Cudaly“ proda za 425 milijonov, dobiček znaša 6 milijonov kron na leto. Z drugimi besedami: mesni kartel ima letno okrog 115 milijonov kron čistega dobička! Zoper te oderuhe pa nimajo socialisti žal besede. In če se bo iz Argentini-je še več mesa uvažalo, se bodo kase teh judovskih kartelov še bolj polnile.

Služba božja na izseljeniškem parniku. Ako se pomisli, da potuje vsako leto nad 300.000 oseb iz avstro-ogrskih monarhije preko oceana, potem je vsakakor jasno, da je velikega pomena, ako se more avstrijskim katolikom za čas prevoza nuditi duhovna tolažba. Radi raznih težkoč doslej niso mogli potujoči duhovniki služiti na parnikih sv. maše tako, da bi ji mogli prisostvovati tudi potniki. Sedaj pa je dunajsko društvo sv. Rafaela pričelo pogajanja z izseljeniški-mi družbami, da se omogoči potnikom na parnikih, biti pri sv. maši. Najprej je na to pristal severonemški Lloyd v Bremenu, ki je nabavil več mašnih kovčkov ter naročil kapitanom, da preskrbe na parnikih dostojne prostore, kjer bi se lahko brale sv. maše in pridigovalo. Društvo sv. Rafaela je pridobilo za to stvar tudi avstrijsko parobrodno društvo „Avstro-Amerikana“, da se je odločila, napraviti na svojem velikem prekomorskem parniku „Cesar Franc Jožef I.“ oltar za sv. mašo. Nadalje namerava društvo sv. Rafaela nabaviti več mašnih kovčkov za uporabo onim duhovnikom, ki potujejo s parniki iz Trsta, ter je v to svrhu daroval dunajski nadškof 400 K.

Nemški Sulverein šteje 2200 družnic s 190 tisoč člani. Premožanje je znašalo leta 1910 1.008.919 kron in ne vstevši Roseggerjevega sklada 2 milijonov kron. Večina tega denarja služi za raznarodovanje Čehov in Slovencev. Nemci imajo skoraj v vsakem večjem kraju podružnice Sulvereina, ki strastno delujejo za dosego svojih ciljev: nabirajo denar, prirejajo veselice, prodajajo različno društveno blago itd. Dan za dnevom se sliši, kako se Nemci spominjajo Sulvereina v oporokah. Vse to lahko storimo tudi Slovenci za našo Slov. Stražo. Saj se dobe pri naših trgovcih vžigalice „v korist obojnemu Slovincem“, kava, milo, platno itd. Premožnejši Slovenci in Slovenke, posebno tisti brez otrok, pa se naj v oporokah spominjajo Slovenske Straže! Vsi na delo za rešitev naših obojnih bratov!

Uvedba meterske mere in vage v Bosni in Hercegovini. V teh dveh deželah je bila dosedaj še v veljavi stara turška mera in vaga, kakor pred letom 1878. Dunajski listi vedo poročati, da je od 1. oktobra naprej uvedena nova takozvana meterska mera in vaga.